

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: TREDIE BIND

Citation: Palladius, Peder: "TREDIE BIND", i *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 328. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381304719472/facsimile.pdf> (tilgået 19. september 2021)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

S. 360 Note til S. 339 L. 5. *Gaat er icke for meget*] Betydningen er snarere „af godt kan man ikke faa for meget“; Komplementet hertil bliver: „man kan ogsaa faa for meget af det gode“.

S. 370 L. 6 f. n. Traktaten om Mildhed er, som formodet, trykt hos Hans Vingaard; se L. Nielsen i Nord. Tidsskr. f. Bok- og Bibl. III. 102.

S. 378 L. 30 (og Note 387). *Men er det en Herremand/ Borger eller Bonde/ som er fortrønit/ da maa der Herremend/ Borgere eller Bønder omkring hannem*] bør forklares: „da maa der Herremænd osv. omkring ham“ ∴ da maa der Dannemænds Forbønner og Trusler til, for at den fornærmede skal tilgive — da gør han det ikke af sig selv. (Meddelt af P. Severinsen).

S. 383 L. 28. *den ugudelig Iulianus*] jfr. Fr. Niensens Haandb. i Kirkens Historie I. 542.

S. 393 Nr. 1. „*Om Ager*“ er trykt hos Hans Vingaard, se L. Nielsen i Nord. Tidsskr. f. Bok- og Bibl. III. 102.

TREDIE BIND

S. 16 Nr. 1. „*S. Peders Skib*“ er, som formodet, trykt hos Hans Vingaard, se L. Nielsen i Nord. Tidsskr. f. Bok- og Bibl. III. 102.

S. 25 L. 10. *De*] læs: *Oc*.

S. 51 L. 28. *Keyser Nero/ som vaar den siette Keyser Nero*] Det sidste *Keyser Nero* er vel Fejl for *Keyser*.

S. 76 L. 31. Initialet G mangler.

S. 95 L. 4. *kætteti*] læs: *kæteri*.

S. 122 L. 5. *fernisse*] læs: *fornisse*.

S. 125 Note til S. 82 L. 11 ff. Historien om Gregorii Fiskepark findes ikke i *Ursperger-Krøniken*, men i et Tillæg til *Melanchthons* Udg. af den. Heri er aftrykt et Ulrik af Augsburg falskeligt tillagt „Brev“ med denne Historie i, et Tendensskrift fra Cølibatsstridighedernes Tid. Findes i *Monumenta Germaniæ historica. Libelli de Lite Imperatorum et Pontificum* Tom. I 257, hvor dog i Heinemanns Indledning et Tryk fra 1555 kaldes *Editio princeps*. Det udgaves allerede i 1520 i Wittenberg: *Epistola Divi Hulderichi Augustensis episcopi adversus constitutionem de cleri coelibatu, plane referens apostolicum spiritum*. Paa Tysk 1521 i Hagenau; se Ernst Schäfer: *Luther als Kirchenhistoriker*. Gütersloh 1877, 407. (Meddelt af P. Severinsen).

S. 126, Note til S. 85 L. 28. *Skabellarius*, Skapulær, opr. et over Skuldrene (*scapulae*) nedhængende Klædningsstykke; de

spiller endnu stor Rolle i det katolske Afladsvæsen. Se Franz Beringer: Die Ablässe, ihr Wesen und Gebrauch. 11. Aufl. Paderborn 1895, 382 ff. (Meddelt af P. Severinsen).

S. 126 Note til S. 85 L. 32. *Almutze*, *Almutium* eller *Almutia*, oprindeligt en Hovedbedækning, der fortsatte ned over Skuldrene, senere nærmest en Skulderkrave, oftest af Pelsværk, hvis Kabuds blev rudimentær, efter at Baretten var bleven Hovedbedækning. Blev Kannikers Kendetegn. Joseph Braun: Die liturgische Gewandung p. 355—357. Var fra 1554 et Stridsemne mellem Pall. og Roskilde Kanniker (Pia quaedam cantica, Fortalen: Almutriati incedunt adhuc, tanquam bacchanalia per totum annum celebrantes). Kannikernes Svar findes i Pontopp. Ann. III. 338. (Meddelt af P. Severinsen).

S. 131, Note til S. 102 L. 1. læs: *επιθουσιασται*

S. 141 Nr. 2. Om den udaterede Udg. af Rimstokken se L. Nielsen, Boghist. Studier S. 109.

S. 203 L. 26. *oe*] læs: *oc*.

S. 227 L. 12 Marg. *Luc*] læs: *Cuit* (o: Civitate).

S. 237 L. 13. *det*] læs: *der*]

S. 253 L. 21 f. *men-miske*] læs: *men-niske*.

S. 334 L. 11 f. n. Et komplet Exemplar af Alterbogen 1580 findes i Videnskabs-Selskabets Bibliotek i Oslo, og i Trondhjem Bibl. findes baade et komplet og et defekt Exemplar, se L. Nielsen i Nord. Tidskr. f. Bibl. X. 160.

S. 334 L. 4 f. n. Som Nr. 4a tilføjes: En Udgave fra 1596, trykt af *Laurentz Benedicht*. Trondhjem Bibl. (L. Nielsen i Nord. Tidskr. f. Bok- och Bibl. X. 160).

S. 497 L. 2. Tilføj: „S. 483 L. 8 er anden Troesartikel bortfaldet i Orig. udgaven; den findes saavel i Grundlaget, Haandbogen 1538, se Da. Skr. I. 105 L. 23 ff., som i alle senere Oplag af Alterbogen.

FJERDE BIND

S. 136. Som Nr. 2a tilføjes: en Udgave fra 1580, trykt i Kbh. hos *Andreas Gutterwitz* — ligesom Udgaven 1581 —. Exemplar i et Samlingsbind i Ribe Cathedral-Bibl., se L. Nielsen i Festskr. til Collijn, S. 228.

S. 139. Fragm. u. A. af Bugenhagens Passionshist., jfr. L. Nielsen, Boghist. Studier S. 122.

S. 414 Note til S. 388. Melodien er den katolske 9. Salmetone.